

Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права
Національної академії правових наук України»
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України

УКРАЇНА В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ШЛЯХИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

22 листопада 2024 року

Київ-Одеса
Фенікс
2024

УДК 34:004:316.4(477)

У 45

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Державної наукової установи «Інститут інформації,
безпеки і права Національної академії правових наук України»
(протокол № 11 від 10 грудня 2024 р.).*

У 45 **Україна в умовах соціальної та цифрової трансформації:** шляхи до сталого розвитку та повоєнної відбудови : матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 22 листоп. 2024 р.) / упоряд.: В. М. Фурашев, М. В. Дубняк, С. О. Дорогих ; ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України». – Київ; Одеса : Фенікс, 2024. – 356 с.

ISBN 978-617-8430-36-8

Автори досліджують правові, етичні, соціальні, економічні та технічні аспекти цифрової трансформації, проблеми формування нових суспільних відносин, а також ролі цифрових технологій у відновленні національної інфраструктури, посиленні міжнародної конкурентоспроможності України.

Видання розраховане на фахівців, експертів і вчених, науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти.

Матеріали подано в авторській редакції.

УДК 34:004:316.4(477)

ISBN 978-617-8430-36-8

- © Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України», 2024
- © Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, 2024
- © Колектив авторів, 2024

Євген КУЗНЄЦОВ МЕТОДИКА КРЕАТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ВІРТУАЛЬНО- СИМУЛЯЦІЙНИХ РОБОТІВ-АСИСТЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	287
Іван ДЕГТЯРЬОВ, ПЕТРОВСЬКИЙ М. В., ЛЕОНТЬЄВ П. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНО КЕРОВАНИХ ПЛАТФОРМ НА ОСНОВІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ПРОЄКТУВАННЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	294
Дмитро ЛАНДЕ, Юрій ЦИРУЛЬНЄВ, Максим ПЕТРЕНКО ЦИФРОВІ ФОРМАТИ ПРЕДСТАВЛЕННЯ МЕТАДАНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ РЕСУРСІВ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	299
Іван КОБЄЛЄВ, Петро ПЕРЕРВА РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ	303
Василь ГОРБАЧУК, Дмитро НІКОЛЕНКО, Ярослав НІКОЛЕНКО ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ	308
Таміла ГОЛОЦУКОВА ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ: ОСНОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЯХ	315
Анна ЩЕБЕТОВА, Петро ПЕРЕРВА ЦИФРОВІ ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	321
Владислав ПОНОМАРЬОВ ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	325
Анастасія МАКСИМЕНКО, Петро ПЕРЕРВА ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ ГЕНЕРАЦІЇ КРЕАТИВНИХ ІДЕЙ В БІЗНЕСІ .	328
Андрій ЄВСЄЄВ ЦИФРОВА СКЛАДОВА КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ.....	333
Дмитро ПОПОВИЧ, Петро ПЕРЕРВА РОЗВИТОК МЕТОДІВ ВАРТІСНОЇ ОЦІНКИ ПАТЕНТУ	337
Олена ЧЕРНИШЕНКО ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СФЕРІ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	343
Валерій ПОЛЮХОВИЧ ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В ПРОЦЕСІ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ В ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	347

Дмитро ЛАНДЕ

Доктор технічних наук, професор ФТІ КПІ

ORCID: 0000-0003-3945-1178

Юрій ЦИРУЛЬНЄВ

аспірант ФТІ КПІ, власник компанії DIGITAL DOCS

ORCID: 0009-0007-2723-3137

Максим ПЕТРЕНКО

аспірант ФТІ КПІ, спеціаліст компанії DIGITAL DOCS

ORCID: 0009-0006-4234-206X

ЦИФРОВІ ФОРМАТИ ПРЕДСТАВЛЕННЯ МЕТАДАНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ РЕСУРСІВ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Вступ. Олександр Андрійович Баранов (1952-2024), доктор юридичних наук, професор, видатний український вчений у галузі інформаційного права та цифрової трансформації, приділяв значну увагу питанням електронних архівів. Він підкреслював, що впровадження електронних архівів є ключовим елементом у розвитку інформаційного суспільства та забезпеченні ефективного управління інформацією. Баранов О. А. наголошував на важливості правового регулювання електронних архівів, зокрема щодо збереження, доступу та захисту інформації в цифровому форматі [1].

Метадані є важливим елементом цифрової трансформації в Україні, зокрема у контексті повоєнної відбудови та сталого розвитку. Вони сприяють організації, збереженню та доступу до мультимедійних ресурсів у системах електронних архівів, бібліотек і музеїв, що відіграють ключову роль у збереженні культурної спадщини та управлінні інформацією. Особливо важливим є забезпечення структурного опису мультимедійних матеріалів, таких як зображення, аудіо та відео, враховуючи їх технічні параметри, авторське право і культурно-історичний контекст. У цьому дослідженні розглядаються основні типи метаданих і їх формати, які можуть бути застосовані для підтримки національних цифрових ініціатив та міжнародної інтеграції в умовах соціальної трансформації.

1. Типи метаданих [2,8,10]

1.1. Дескриптивні метадані

Це основа для ідентифікації та опису ресурсу. Включають такі елементи:

- Назва, автор, опис, ключові слова, дата створення.

Важливість: забезпечують індексацію та пошук ресурсів, зручність для користувачів. Приклад: Dublin Core, який використовується в бібліотеках і архівах для базового опису.

1.2. Структурні метадані

Допомагають зрозуміти внутрішню організацію ресурсу:

- Як окремі файли пов'язані між собою (текст, аудіо, відео).

Важливість: дозволяють зберігати контекст та логіку складних об'єктів, як-от рукописи чи мультимедійні колекції. Приклад: METS застосовується для організації архівних об'єктів.

1.3. Адміністративні метадані

Призначені для управління і захисту ресурсів:

- Інформація про права доступу, джерело походження, умови використання.

Важливість: забезпечують юридичну й технічну підтримку довготривалого збереження даних. Приклад: PREMIS часто використовується для підтримки цифрових архівів.

1.4. Технічні метадані

Цей тип стосується фізичних характеристик файлів:

- Формат, розмір, роздільна здатність, кодек, бітрейт.

Важливість: забезпечують оптимізацію відтворення і зберігання файлів. Приклад: PBCore для аудіо та відеофайлів.

1.5. Метадані збереження

Фокусуються на довготривалості доступу до ресурсів:

- Контрольні суми, відстеження змін, резервне копіювання.
Важливість: мінімізують ризик втрати інформації через пошкодження чи міграцію систем.

2. Основні формати метаданих [2,8,10]

2.1. Dublin Core (DC)

Простий і універсальний формат, включає 15 базових елементів (назва, автор, дата тощо).

- Використовується в бібліотеках, електронних архівах та репозитаріях.

Обмеження: недостатній для складних мультимедійних об'єктів.

2.2. MODS (Metadata Object Description Schema)

Забезпечує детальний опис ресурсів, включаючи мультимедійні.

- Підходить для наукових і академічних архівів.

Особливість: підтримує багатоелементний опис, більше полів порівняно з Dublin Core.

2.3. METS (Metadata Encoding and Transmission Standard)

Інтегрує різні типи метаданих у рамках складних об'єктів.

- Часто використовується в проєктах оцифрування культурної спадщини.

Перевага: дозволяє зберігати структуру й контекст цифрових колекцій.

2.4. LIDO (Lightweight Information Describing Objects)

Орієнтований на музейні колекції.

- Може описувати як фізичні, так і цифрові експонати (відео, 3D-моделі).

Важливість: враховує культурний і історичний контексти.

2.5. PBCore

Стандарт для аудіо- та відеоресурсів, застосовується в медіа-архівах.

- Дозволяє детально описати технічні й контентні характеристики.

2.6. VRA Core

Розроблений для візуальних об'єктів, як-от картини, фотографії, архітектура.

- Забезпечує деталізацію об'єктів і їх цифрових репрезентацій.

3. Виклики інтеграції

Інтеграція різних форматів у єдину систему вимагає технологій для інтероперабельності та автоматизації метаданих, що може спростити управління ресурсами [8].

3.1 Технічна сумісність

Різноманітність форматів метаданих може створювати труднощі для об'єднання даних у різних системах. Для досягнення інтероперабельності потрібні спеціалізовані інструменти, такі як конвертери або інтеграційні платформи, які спрощують взаємодію між форматами [1,2,3].

3.2 Автоматизація метаданих

Використання штучного інтелекту для автоматизованого генерування метаданих значно прискорює роботу, але технологія все ще

потребує удосконалення, зокрема в точності ідентифікації контенту. Це є критичним для забезпечення якості опису ресурсів, особливо у великих архівах [5,10].

3.3 Збереження контексту

Метадані повинні враховувати не лише технічні аспекти, а й культурний, історичний та правовий контекст об'єктів. Наприклад, формат LIDO ефективно підтримує контекстуальне описання музейних ресурсів, включаючи інформацію про походження та значущість об'єкта [5,9].

4. Перспективи

Подальший розвиток включає:

- Використання *Linked Open Data* для кращої доступності.
- Впровадження блокчейну для управління правами.
- Штучний інтелект для автоматизації метаданих.

Висновки

Сучасні формати метаданих забезпечують можливість ефективного управління мультимедійними ресурсами, але вимагають вдосконалення для кращої інтеграції та автоматизації. Використання різних стандартів, таких як Dublin Core [2,10], MODS [6,10], METS [3,10], LIDO [5,10,9] та PBCore [4,10], дозволяє знайти оптимальні рішення для опису та збереження цифрових об'єктів у бібліотеках, архівах і музеях. Успіх у цій сфері залежить від впровадження новітніх технологій та міжнародної співпраці.

Список використаних джерел:

1. Internet of Things: Future Telecommunication. Баранов О. А. ORCID DOI: 10.1007/978-3-030-16770-7_1,
2. Dublin Core Metadata Initiative. Офіційний сайт. URL: <https://www.dublincore.org> (дата звернення: 20.10.2024).
3. Library of Congress. METS: Metadata Encoding & Transmission Standard. URL: <https://www.loc.gov/standards/mets> (дата звернення: 20.10.2024).
4. PBCore: Metadata for Public Media. Офіційний сайт. URL: <https://pbcore.org> (дата звернення: 21.10.2024).
5. CIDOC-CRM. LIDO: Lightweight Information Describing Objects. URL: <https://cidoc-crm.org/lido> (дата звернення: 21.10.2024).
6. Library of Congress. MODS Overview. URL: <https://www.loc.gov/mods> (дата звернення: 22.10.2024).

7. Цирульнев Ю. Б. Практичні аспекти проектів з оцифрування документів державних установ України. *Науково-практична конференція з міжнародною участю «Мультимедійні технології в освіті та інших сферах діяльності»* 2 листопада 2021 року. Київ 2022. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/55828>.

8. Денисов М. О. Використання технологій глибокого навчання та згортальних нейронних мереж для оцифрування документів державних установ України. *Науково-практична конференція з міжнародною участю «Мультимедійні технології в освіті та інших сферах діяльності»*. 2 листопада 2021 року. Київ 2022. УДК:004.032.6:378.14 (082).

9. Цирульнев Ю. Б., Євдокимов А. О., Петренко М. С. Системи і платформи управління контентом класу ECM та CSP для створення президентського електронного архіву України. *Міжнародна науково-практична конференція «Мультимедійні технології в освіті та інших сферах діяльності»*. 6 листопада 2024 року. Київ 2024. УДК: 005.923.2-028.27-057.341

10. Цирульнев Ю. Б., Євдокимов А. О., Петренко М. С. Сучасні формати представлення метаданих електронних інформаційних ресурсів в системах мультимедійних електронних архівів. *Міжнародна науково-практична конференція «Мультимедійні технології в освіті та інших сферах діяльності»*. 6 листопада 2024 року. Київ 2024.

Іван КОБЕЛЄВ

*здобувач освіти, бакалаврат «Комп'ютерна інженерія» та
бакалаврат «Економіка і організація бізнесу»*

Петро ПЕРЕВА

*доктор економічних наук, професор
Національний технічний університет «ХПІ», м. Харків
ORCID: 0000-0002-6256-9329*

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ

Останні роки принесли інноваційні технології в усі сфери, і бізнес не став винятком. Саме завдяки таким інструментам компанії можуть підвищувати продуктивність і реалізовувати сміливі ідеї. У цьому процесі ключову роль відіграє цифровізація, яка є основою трансформації бізнесу [1, с.246]. Вибір сучасних технологій у поєднанні